

'Google overtreedt Europese privacywet'

PRIVACY Mensen die 'vergeten willen worden', moeten nog steeds naar de VS als ze bezwaar willen maken tegen een afwijzing.

Kristel van Teeffelen
REDACTIE BINNENLAND

Burgers die bezwaar willen maken tegen een beslissing van Google om links niet te verwijderen uit de zoekresultaten, worden nog altijd doorgestuurd naar het hoofdkantoor in de Verenigde Staten. Dit terwijl Europeanen volgens de nieuwe privacywet die sinds eind mei geldt terecht moeten kunnen bij een aanspreekpunt in de EU. Mensen ervaren nu een drempel, zeggen deskundigen, en die zou er niet moeten zijn.

"Dit is een duidelijke overtreding van de Europese privacywet", stelt Otto Volgenant, specialist in privacyrecht bij Boekx Advocaten. "Het hele idee achter de nieuwe regels is dat burgers makkelijk hun recht kunnen halen. Dat betekent dat als een bedrijf uit Amerika, China of ergens anders buiten de EU hier diensten aanbiedt, ze hier een aanspreekpunt moeten hebben. Dat moet een persoon of een organisatie zijn en meer dan een e-mailadres waar klachten naartoe kunnen."

Volgens Willem van Lynden van Mediamaze, een bedrijf dat mensen helpt bij het doen van verwijderverzoeken, wordt er door Google een onnodige drempel opgeworpen om bezwaar te maken. "Het is voor veel mensen totaal niet duidelijk waar en hoe ze kunnen aankloppen als ze het niet eens zijn over een beslissing rond een verwijderverzoek. En ik merk dat het sommige cliënten afschrikt als ze horen dat ze moeten procederen tegen een Amerikaans bedrijf, zeker als het particulier is. Bovendien is het allemaal tijdrovend als het via de VS loopt. Alleen al omdat documenten moeten worden vertaald."

Het 'recht om vergeten te worden' bestaat sinds 2014 door een arrest van het Europese Hof van Justitie. Het vergeetrecht is daarna ook opgenomen in de nieuwe privacywet, de zogenoemde Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het houdt in dat Europeanen zoekmachines kunnen vragen om irrelevante en onjuiste links uit de zoekresultaten te halen.

Volgens Elisabeth Thole, partner privacyrecht bij Van Doorne Advocaten, gaat het er vooral om dat iemand een verwijderverzoek op een eenvoudige en snelle manier moet kunnen afhandelen. Het liefst ook in zijn eigen taal. "Als Google dat

faciliteert, is er niets aan de hand."

Iemand kan bij Google via een online formulier aangeven welke links moeten worden verwijderd en waarom. Het bedrijf beoordeelt die verzoeken vervolgens. In dik de helft van de gevallen – 56 procent – volgt een afwijzing. Daartegen kan bezwaar worden gemaakt, via een bemiddelingsverzoek bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) of via de rechter.

Wie naar de rechtbank ergens in Nederland stapt, komt tegenover Google LLC te staan – dat is de vestiging in de VS. Google heeft wel vestigingen in de EU, onder meer in Amsterdam, maar de aanbieder van de zoekmachine is Google LLC. Dat is de reden dat mensen die bezwaar maken daarheen worden doorverwezen, bevestigt een woordvoerder van het bedrijf.

Omdat Willem van Lynden ook na de invoering van de nieuwe privacywet niet van Google te horen krijgt wie hij binnen de EU kan aanspreken en hierdoor gedwongen wordt weer tegen Google LLC te procederen, heeft hij een klacht ingediend bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Die laat weten dat bedrijven die hier diensten aanbieden volgens de privacywet inderdaad een aanspreekpunt moeten hebben in de Europese Unie. Bemiddelingspogingen waarbij de toezichthouder betrokken is, lopen ook gewoon via de Google-vestiging in Nederland, aldus een woordvoerder van de AP. Of dat anders gaat bij mensen die naar de rechter stappen, zegt zij niet te kunnen beoordelen.

Otto Volgenant vindt dat burgers met de huidige gang van zaken nog steeds van het kastje naar de muur worden gestuurd. De jurist hoopt dat de toezichthouder ingrijpt; sinds de nieuwe wet kan de AP forse boetes opleggen. "De nieuwe privacywet is er juist vanwege bedrijven als Google, die vrijwel van alle burgers grote hoeveelheden data verwerken. Het zou goed en consumentvriendelijk zijn als Google gewoon in elk land een duidelijk aanspreekpunt heeft."

'Ik merk dat het cliënten afschrikt als ze horen dat ze moeten procederen tegen een Amerikaans bedrijf'

600 KLACHTEN OVER PRIVACY

In de eerste maand van de nieuwe privacywet, kwamen er 600 klachten over vermeende overtredingen van de regels binnen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Bijna een derde van de klagers ontdekt problemen met het verwijderd krijgen van hun persoonsgegevens. Mensen willen hun gegevens gewist hebben, bijvoorbeeld omdat ze geen nieuwsbrieven of reclame meer willen ontvangen. Daarnaast klagen burgers dat zij hun gegevens niet mogen inzien en dat persoonlijke data zonder toestemming is gedeeld met anderen. De AP zegt alle klachten in behandeling te nemen.